

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 18-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ «ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՀՍԿՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՀԱՄԱՐ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ» ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

4 մայիսի 2021 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմայանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի տեղակալ Գ. Սիմոնյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2021 թվականի փետրվարի 18-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև «Հիվանդությունների կանխարգելման և վերահսկման ծրագրի համար լրացուցիչ ֆինանսավորում» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտա-

վորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն իր՝ 2021 թվականի մարտի 25-ի թիվ 406-Ա որոշմամբ 2021 թվականի փետրվարի 18-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև «Հիվանդությունների կանխարգելման և վերահսկման ծրագրի համար լրացուցիչ ֆինանսավորում» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու նպատակով դիմել է Սահմանադրական դատարան: Հիշյալ որոշումը Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը Սահմանադրական դատարան է ներկայացրել 2021 թվականի մարտի 29-ին:

Գործի քննության առիթը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության՝ 2021 թվականի մարտի 29-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով վերոնշյալ համաձայնագիրը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Ձ Ե Ց**.

1. «Հիվանդությունների կանխարգելման և վերահսկման ծրագրի համար լրացուցիչ ֆինանսավորում» վարկային համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Վարկային համաձայնագիր) ստորագրվել է 2021 թվականի փետրվարի 18-ին՝ մարզային առողջապահական համակարգի արդիականացման, Գեղարքունիքի և Վայոց ձորի մարզերի ազգաբնակչությանը բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների բարելավման և դեռևս 2013 թվականի մայիսի 17-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Միջազգային զարգացման ընկերակցության միջև «Հիվանդությունների կանխարգելում և վերահսկում» ֆինանսավորման համաձայնագրով (ՀՀ կողմից վավերացվել է 2013 թվականի հունիսի 20-ի Ազգային ժողովի ԱԺՌ-072-Ն որոշմամբ (ՍԴՌ-1100) նախատեսված Վարկային ծրագրի արդյունավետ շարունակականության ապահովման նպատակով:

2. Քննության առարկա Վարկային համաձայնագրով Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկը (այսուհետ՝ Բանկ) Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրում է յոթ միլիոն չորս հարյուր հազար դոլար (7,400,000 ԱՄՆ դոլար), որը կարող է ժամանակ առ ժամանակ փոխարկվել Արժույթի փոխարկման միջոցով («Վարկ»), Վարկային համաձայնագրի Լրացում 1-ում նկարագրված ծրագրի (Ծրագիր) ֆինանսավորմանն աջակցելու նպատակով, որի մարումն սկսվում է 2035 թ. նոյեմբերի 15-ից և ավարտվում է 2045 թ. նոյեմբերի 15-ին: Վարկի փակման ամսաթիվը 2023 թ. փետրվարի 28-ն է:

3. Վարկային համաձայնագիրն ունի երեք Լրացում. Լրացում 1՝ «Ծրագրի նկարագրությունը», Լրացում 2՝ «Ծրագրի իրականացումը», Լրացում 3՝ «Պարտավորության հետ կապված մարման ժամանակացույց», ինչպես նաև Հավելված, որով բացահայտվում է Վարկային համաձայնագրում օգտագործված որոշ բառերի, արտահայտությունների բովանդակությունը:

4. Ծրագրի նպատակն է առողջության առաջնային պահպանման (ԱԱՊ) մակարդակում և հղի մայրերի շրջանում ավելացնել ընտրված ոչ վարակիչ հիվանդությունների (ՈՎՀ) հայտնաբերումը, ընտրված հիվանդանոցների արդյունավետության և որակի բարելավումը, COVID-19-ով պայմանավորված վտանգի հայտնաբերումը, կանխարգելումը և դրան արձագանքելը:

5. Ծրագիրը կազմված է չորս մասերից. Մաս 1՝ «Կատարողականի վրա հիմնված ֆինանսավորում՝ ԱԱՊ հաստատություններում ՄՄԱ («ՄՄԱ»՝ մոր և մանկան առողջություն) ծառայությունները և ՈՎՀ ծառայությունները բարելավելու նպատակով», Մաս 2՝ «Ընտրված հիվանդանոցների արդյունավետության և որակի բարելավում», Մաս 3՝ «Ծրագրի կառավարումը» և Մաս 4՝ «Անհետաձգելի արձագանք COVID-19-ին»:

6. Վարկային համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ պարտավորությունները.

- վճարել միանվագ կոմիսիոն վճար, որը կազմում է Վարկի գումարի մեկ տոկոսի մեկ չորրորդը (0.25%) (հոդված II, կետ 2.03),
- վճարել պարտավորության վճար, որը տարեկան կազմում է Վարկի չառհանված մնացորդի մեկ տոկոսի մեկ չորրորդը (0.25%) (հոդված II, կետ 2.04),
- յուրաքանչյուր տարվա մայիսի 15-ին և նոյեմբերի 15-ին՝ մայր գումարի վճարման յուրաքանչյուր ամսաթվին, վճարել տոկոսագումար, որը հավասար է Կողմնորոշիչ դրույքաչափին գումարած Փոփոխական սպրեդը կամ այնպիսի դրույքաչափ, որը կարող է կիրառվել Փոխարկումից հետո՝ Ընդհանուր պայմանների 3.02(ե) բաժնի համաձայն (հոդված II, կետեր 2.05 և 2.06, Լրացում 3),
- յուրաքանչյուր տարվա մայիսի 15-ին և նոյեմբերի 15-ին՝ սկսած 2035 թ. նոյեմբերի 15-ից մինչև 2045 թ. մայիսի 15-ը մարել Վարկի մայր գումարը՝ 4.76% մասնաբաժնով, իսկ 2045 թ. նոյեմբերի 15-ին՝ 4.80% մասնաբաժնով (հոդված II, կետ 2.07 և Բանկի 2021 թվականի մարտի 3-ով թվագրված գրություն),
- հայտնել Ծրագրի նպատակի առնչությամբ ՀՀ հանձնառության մասին և այդ նպատակով ԱՆ-ի և վերջինիս ԱԾԻԳ-ի («ԱԾԻԳ»՝ Առողջապահության նախարարի 1996 թվականի հոկտեմբերի 22-ի թիվ 764 հրամանով ստեղծված Առողջապահական ծրագրերի իրականացման գրասենյակը) միջոցով ՊԱԳ-ի («ՊԱԳ»՝ Վարկառուի պետական առողջապահական գործակալությունը) օգնությամբ իրականացնել Ծրագիրը՝ Ծրագրի Մաս 1 (ա) մասով՝ Ընդհանուր պայմանների IV հոդվածի դրույթներին և Վարկային համաձայնագրի Լրացում 2-ին համապատասխան (հոդված III, կետ 3.01),
- մինչև Ծրագրի ավարտը գործարկել և պահպանել ծրագրի իրականացման գրասենյակ՝ ԱՆ-ի ենթակայության ներքո, որը պատասխանատու է Ծրագրի ընդհանուր համակարգման համար (ԱԾԻԳ) և ապահովել, որ այդ գրասենյակը ունենա բավարար թվով աշխատողներից կազմված անձնակազմ՝ Բանկին բավարարող որակավորմամբ և փորձով, այդ թվում, ի թիվս այլոց՝ տնօրեն, մոնիթորինգի և գնահատման համակարգող,

գնումների մասնագետներ, ֆինանսական կառավարման մասնագետ և Ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար անհրաժեշտ այլ աշխատակազմ, ինչպես սահմանված է Գործառնական ձեռնարկում (Լրացում 2, Բաժին 1, կետ «Ա», ենթակետ 1),

– Ծրագիրն իրականացնել ԿՀՖ ձեռնարկին («ԿՀՖ ձեռնարկ»՝ 2013 թվականի փետրվարի 12-ով թվագրված՝ կատարողականի վրա հիմնված ֆինանսավորման ձեռնարկը) և Բանկին բավարարող Գործառնական ձեռնարկին համապատասխան, որը կներառի Ծրագրի համապատասխան Մասերի իրականացման կանոնները, մեթոդները, ուղենիշները, ստանդարտ փաստաթղթերը և ընթացակարգերը, ներառյալ հետևյալը. Ծրագրի իրականացման միջոցառումների մանրամասն նկարագրություն և Ծրագրի մանրամասն ինստիտուցիոնալ մեխանիզմներ, Ծրագրի շրջանակներում մշակված կիրառելի բոլոր միջոցառումներում բժշկական թափոնների կառավարման ինտեգրված մոտեցում ներդնելու ուղենիշներ, և Ծրագրի վարչական, հաշվապահական հաշվառման, աուդիտի, հաշվետվությունների ներկայացման, ֆինանսական, գնումների և մասհանման ընթացակարգեր (Լրացում 2, Բաժին 1, կետ «Ա», ենթակետ 2),

– այն դեպքում, երբ Գործառնական ձեռնարկի կամ ԿՀՖ ձեռնարկի որևէ դրույթ հակասում է Վարկային համաձայնագրին, գերակայում են Վարկային Համաձայնագրի պայմանները, և եթե ՀՀ և Բանկի միջև այլ բան գրավոր համաձայնեցված չէ, ապա չչեղարկել, չփոփոխել, չկասեցնել, չհրաժարվել կամ այլ կերպ չկիրառել Գործառնական ձեռնարկը, ԿՀՖ ձեռնարկը կամ դրանց դրույթներից որևէ մեկը (Լրացում 2, Բաժին 1, կետ «Ա», ենթակետ 3),

– Ծրագիրն Առողջապահության նախարարության միջոցով իրականացնել՝ համաձայն Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման ծրագրերի (ԲՍԿԾ) և Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման շրջանակների (ԲՍԿՇ) և հաջորդիվ իրականացնել ԲՍԿԾ-ները՝ վերջիններիս պայմաններին համապատասխան և Բանկի համար ընդունելի եղանակով՝ ապահովելով, որ շինարարական աշխատանքները Ծրագրի որևէ մասի համար չմեկնարկեն, քանի դեռ Հայաստանի Հանրապետությունը

համապատասխան տեղանքի համար չի մշակել ԲՍԿԾ-ն, և վերջինս չի հաստատվել Բանկի կողմից (Լրացում 2, Բաժին I, կետ «Բ», ենթակետ 1),

– ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակներում իրականացվելիք ոչ մի աշխատանք չառաջացնի վերաբնակեցման անհրաժեշտություն (Լրացում 2, Բաժին I, կետ «Բ», ենթակետ 2),

– Ծրագրի՝ տվյալ օրացուցային կիսամյակին վերաբերող յուրաքանչյուր հաշվետվություն Բանկին ներկայացնել ոչ ուշ, քան յուրաքանչյուր օրացուցային կիսամյակի ավարտից հետո քառասունհինգ (45) օրվա ընթացքում (Լրացում 2, Բաժին II),

– չիրականացնել որևէ առհանում ստորագրման օրվանից առաջ կատարված վճարումների համար, բացառությամբ այն առհանումների, որոնց համախառն գումարը չի գերազանցում 1,250,000 ԱՄՆ դոլար գումարը, որոնք կարող են կատարվել Կատեգորիա (1)-ի ներքո Թույլատրելի ծախսերի շրջանակներում այն վճարումների համար, որոնք կատարվել են մինչև ստորագրման ամսաթիվը՝ 2021 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո (Լրացում 2, Բաժին III, կետ «Բ», ենթակետ 1),

– նախապատրաստել և ոչ ուշ, քան յուրաքանչյուր օրացուցային կիսամյակի ավարտից քառասունհինգ (45) օր հետո Բանկին բավարարող ձևով և բովանդակությամբ Բանկին ներկայացնել աուդիտ չանցած, միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ (ՄՖՀ) Ծրագրի համար, որոնք վերաբերում են այդ կիսամյակին (2021 թվականի փետրվարի 18-ով թվագրված Բանկի գրություն, կետ II, մաս «i»),

– Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի ենթարկել՝ Ընդհանուր պայմանների 5.09(բ) բաժնի դրույթներին համապատասխան, որը՝ յուրաքանչյուր աուդիտը, կընդգրկի մեկ ֆիսկալ տարվա ժամանակահատվածը, և նման յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար Ծրագրի աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունները ոչ ուշ, քան այդ ժամանակահատվածի ավարտից վեց (6) ամիս հետո ներկայացնել Բանկին և ժամանակին ու Բանկի համար ընդունելի ձևով դարձնել այն հանրորեն հասանելի (2021 թվականի փետրվարի 18-ով թվագրված Բանկի գրություն, կետ II, մաս «ii»):

7. Սահմանադրական դատարանը հարկ է համարում նշել, որ իր որոշումներում բազմիցս անդրադարձել է վարկային (փոխառության) միջոցներով ֆինանսավորվող ծրագրային միջոցների նպատակային օգտագործման, դրանց նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության անհրաժեշտության հիմնախնդիրներին: Սույն գործով քննության առարկա Համաձայնագիրը ևս պահանջում է պատշաճ վերահսկողություն վարկային միջոցների նպատակային և արդյունավետ օգտագործման և Ծրագրի իրականացման ու կառավարման առումով՝ Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների պատշաճ կատարումն ապահովելու համար:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2021 թվականի փետրվարի 18-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև «Հիվանդությունների կանխարգելման և վերահսկման ծրագրի համար լրացուցիչ ֆինանսավորում» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

4 մայիսի 2021 թվականի
ՍԴՈ-1591